

3 Undervisningsformer

Distansutbildning kan ske på olika sätt. Vissa kurser innehåller en eller flera fysiska träffar, vissa är helt webbaserade, vissa har en kombination av Internet och videokonferens och en del genomförs via e-post och telefon. Olika kurser bedrivs också med olika studietakt. En del går på helfart, de flesta på halvfart medan andra genomförs på kvartsfart. Här nedan beskrivs kortfattat olika delar som kan ingå i en distansutbildning. Längre fram i handboken finner du längre avsnitt med mer omfattande beskrivningar, manualer, tips och råd beträffande de olika undervisningsformerna.

Det är mycket viktigt att kursupplägget klargörs ordentligt i kursplanen, samt i utbildningskatalogen. Studenter behöver få veta studietakt, upplägg och genomförande innan de söker kursen. Det är viktigt att det inte bara framgår att vissa saker kommer att genomföras, utan också *hur* de kommer att genomföras.

3.1 Internet

Det finns kurser som bedrivs helt via webben/Internet. Oftast används då någon form av lärplattform, t.ex. Blackboard, men det finns också kurser som bedrivs helt via lärares egna kurshemsidor.

Hur kursen läggs upp kan skilja sig åt och man måste som lärare fråga sig själv vad det är man vill uppnå med kursen. Vissa moment kanske inte går att genomföra i den webbaserade kursen. Skriftliga uppgifter och laborationer vid datorn går ofta bra att genomföra med Internet som enda kommunikationsmedel, medan seminarier och föredrag kan kräva en annan typ av kommunikation som exempelvis videokonferens.

Dock har de flesta kurser, även om de baseras på fysiska träffar och dessa utgör grunden i kursen, Internet till hjälp för viss kommunikation – t.ex. via mail.

3.1.1 Blackboard

Blackboard är ett webbaserat system för hantering av kurser vid Högskolan i Gävle. Både campus- och distanskurser kan med dess hjälp bli tillgängliga via Internet. Kommunikation som e-post, diskussionsforum och chat sköts då via Blackboard, och det finns

möjlighet att distribuera kursmaterial, lämna in uppgifter, göra webbenkäter m.m. Är du nyfiken på hur Blackboard kan användas? Läs mer i avsnitt 8.

3.1.2 Webb föreläsningar

Webb föreläsningar kan användas i en kurs som bedrivs via någon lärplattform eller kurshemsida. Läraren skapar en föreläsning vid sin dator och studenten kan sedan ta del av den vid sin egen dator. För att flera ska kunna titta på detta samtidigt krävs att man använder en speciell teknik som kallas för streaming.

Mer information om webb föreläsningar hittar du i avsnitt 9.

3.2 Videokonferens

Att använda videokonferens i undervisningen innebär att läraren och studenterna kan kommunicera i realtid med ljud och bild. Läraren kan sitta i en av högskolans videokonferenssalarna medan studenterna befinner sig på en eller flera andra orter där de använder sig av det kommunala lärcentrumets videokonferensanläggning.

Förutom att föreläsa ”som vanligt” kan läraren också använda en dokumentkamera till att visa bilder och texter eller visa material direkt från Internet eller något datorprogram som exempelvis PowerPoint, Word och Excel. Allt som kan visas på en datorskärm kan alltså förmedlas ut till studenterna på detta sätt. Numer finns också något som heter Smartboard och fungerar ungefär som ”svarta tavlan”, fast via videokonferens.

Läs mer om hur man använder videokonferens i avsnitt 7.

3.3 Träffar

Om en kurs ska innehålla fysiska träffar eller inte måste huvudsakligen bestämmas av ämnets natur och vad läraren bedömer är möjligt inom ramen för detta. Möjligt är det så att hur entusiastisk man än är till distansutbildning så är förutsättningarna kanske bättre för en webbdesignkurs än en simskolekurs att bedrivs via Internet.

Vissa lärare menar att en kurs kan vinna på att ha åtminstone en inledande träff. Detta eftersom det fysiska mötet gör att det är lättare att skapa en personlig kontakt, dels mellan studenterna, dels mellan lärare och studenter. Detta kan ge en bra grund för fortsatta diskussioner via webben. En annan fördel är att man kan informera och diskutera på ett annat sätt än via mail, videokonferens eller någon

utbildningsplattform. Fysiska träffar kan också vara en fördel när vissa praktiska moment ingår i kursen, som är svåra att genomföra på distans.

Oavsett vad man som lärare kommer fram till är bäst för den aktuella kursen är det absolut nödvändigt att antalet träffar, såväl obligatoriska som frivilliga, klargörs från början för studenterna. Helst redan i kurskatalogen där studenter söker efter distanskurserna och dess villkor. Det kan också vara bra att informera om varför kursen är upplagd på ett visst sätt – det förebygger missförstånd och ovetskap. Det är också viktigt att de träffar som väl äger rum är av hög kvalitet.

3.4 Gävlemodellen

Gävlemodellen är ett begrepp som sammanfattar det förhållningssätt till distansutbildning som Högskolan i Gävle eftersträvar. Så här beskrivs Gävlemodellen i den distansvision som arbetats fram på Högskolan i Gävle:

- Pedagogiken är grundläggande vid utformning och genomförande av kurser. Pedagogiska aspekter skall styra val av teknik.
- Med utgångspunkt från studentens behov blandas förutsättningslöst olika typer av undervisning och teknik för att skapa gynnsamma lärmiljöer och nå nya målgrupper.
- Planering, utformning och genomförande av kurser sker i dialog med lärcentra.

Gävlemodellen innebär alltså i stort att man som lärare väljer ut de studieformer och de hjälpmedel som passar bäst för sin kurs och sina studenter. Viktigt är att pedagogiska förutsättningar är överordnad de tekniska.

På <http://www.hig.se/pdf/rk/distansvision.pdf> kan du läsa visionen för flexibel utbildning på distans vid Högskolan i Gävle.

3.5 Mer information

Vill du fördjupa dig i de olika undervisningsformerna och hjälpmedlen så kan du läsa mer i respektive avsnitt:

- Videokonferens avsnitt 7
- Blackboard avsnitt 8
- Webb föreläsningar avsnitt 9

Har du frågor? Hör av dig till Learning Center:

Telefon: 026-64 87 00

E-post: learningcenter@hig.se

Tips! Via kummel.slu.se kan du få hjälp med att skapa och administrera din distanskurs.